

ידידיה מאיר

yedidyameir@gmail.com

תפילין ללא הפסקה

שנתיים אחרי אירועי יום כיפור ב כיכר דיזנגוף, יהודים מחפשים מצוות (מעשיות!) בתל אביב

‘באי”ש, אבל לא במקום קבוע. אנחנו עוברים ממקום למקום לפי הפעילות שלנו’. ואיפה אתה עכשיו? שאלתי אותו. ‘כרגע אני בבית אל אבל בעוד 20 דקות אנחנו זזים’. ‘מצוין’, השבתי לו. ‘אני גר בבית אל. יש לך 20 דקות להגיע אליי הביתה ולקחת את התפילין’. והוא בא, ברוך ה’’. הסיפור האחרון הדלים אותי: “מאז בוקר שבת שמחת תורה, אשרת ודני, זוג צעיר ממושב בעמק חפר, היו דבוקים למסכים יום ולילה, צפו והאזינו לחדשות הנוראיות. כשהגיע יום שישי בבוקר הם קיבלו החלטה משותפת לשמור את השבת”. אמרו ועשו. ערב השבת הראשונה שאחרי שמחת תורה הם הלכו לקנות פלטה ומיחם וכל מה שצריך, ושמרו את השבת לזכות עם ישראל, החיילים והחטופים. מאז השבת ההיא, שבת בראשית תשפ”ד, הם שומרים שבת באופן קבוע. מאפס למאה. בהמשך, דני אף רכש לעצמו תפילין והוא מניח אותם בכל יום. “הם חשבו מה עוד הם יכולים לעשות למען עם ישראל והחליטו לתרום תפילין לעוד כמה יהודים. הם ביקשו שאתן את התפילין למי

שרוצה להניח ואין לו”.

6 “מכיוון שלצערי אני לא יכול לשמור על קשר רציף עם כל מי שקיבל ממני תפילין, אני עובד על השלב הבא”, מסיים הרב איל, “לדאוג לחבר את מי שהתחיל להניח תפילין לחברותא או שיעור במקום מגוריו כדי שהאש תמשיך לבעור. הקדוש ברוך הוא מבעיר את הניצוץ בלב, מעורר את הצימאון - ואנחנו צריכים לדאוג לכלים המתאימים כדי להרוות את הצימאון הזה. אולי קצת הארכת, אבל זה תיאור על קצה המזלג של מה שקורה בשטח. ר’ לוי יצחק מברדיצ’ב היה עושה מזה מטעמים...”

“ואפרופו ר’ לוי יצחק: זכיתי למסור תפילין לשלושה יהודים, שהם צאצאים ישירים ממש של גדולי ישראל מהדורות האחרונים. נין ונכד של רבי לוי יצחק מברדיצ’ב (מקיבוץ בעמק המעיינות), נין ונכד של הרב יוסף דב סולובייצ’יק, בעל ‘בית הלוי’ (מקיבוץ עין כרמל), ונין ונכד של הבן איש חי (ממודיעין). זה היה מרגש במיוחד. אבל צריך לזכור שלכל יהודי יש ‘יחוס’ - כולם בני אברהם, יצחק ויעקב, שרה ורבקה, רחל ולאה”.

7 יש כאלה שרואים ב־7 באוקטובר את התאריך שבו הכול התחיל. אני מתחיל את הספירה שבועיים קודם, ב־24 בספטמבר, ערב יום כיפור, בפיצוץ תפילת ‘כל נדרי’ בכיכר דיזנגוף בתל אביב. כמובן שוועדת החקירה תצטרך להתחיל 30 שנה קודם, בהסכמי אוסלו, או כ־18 שנה קודם, בגירוש מגוש קטיף, כדי להבין את המחלל הביטחוני. אבל מבחינה רוחנית, נדמה לי שאפשר לסמן את הרגע הזה של הרמת היד של אנשי קפלן על תפילות היום הקדוש (אגב, ממש לא רק בכיכר דיזנגוף אלא בעוד עשרות מניינים בגוש דן). וגם את מה שהם תכננו לעשות בהקפות השניות במוצאי שמחת תורה.

ערב יום הכיפורים תשפ”ו, שנתיים אחרי, עם ישראל נמצא במקום רוחני אחר לגמרי. הלוואי שגם בכירי המטכ”ל. ועדיין, יש הרבה עבודה. הלבבות נדלקו בתל אביב, בברלין, בעמק חפר, בקיבוצים, באוגדת אי”ש, אבל מי יכוון, מי ידריך, מי יהיה שם בשבילם? אי אפשר להפיל את כל המשימות על הרב עמיחי איל, על ‘נהורא’, ‘המקום’, ‘אשירה’, ‘ראש יהודי’, ‘נפש יהודי’, ‘קשר יהודי’, ועל יתר הארגונים. כל אחד מאיתנו חייב לשאת בנטל. האחייכם יתעוררו בתשובה ואתם תשבו פה? ●

יום כיפור בכיכר דיזנגוף, לפני שנתיים

4 ובחזרה למייל של הרב עמיחי: “אז להלן רשימה חלקית של קיבוצים שמהם פנו אליי, ביקשו וקיבלו תפילין, לאחר שהתחייבו להניח אותם בכל יום: בית אלפא, בית השיטה, רשפים, שפיים, גבעת חיים איחוד וגבעת חיים מאוחד, סער, שניר, געש, כברי, מרחביה, חמודיה, שדה בוקר. כמובן שפנו ופונים גם מכל הערים ומכל מקום ממש. רובם בני 20 עד 45. בדרך כלל הם לא עוצרים בהנחת תפילין, כי עם התפילין בא התיאבון...”

כן כן, לתיאבון הזה חז”ל קוראים “מצווה גוררת מצוה”. והוא ממשיך וכותב: “זו מהפכה של ממש שמתחוללת כאן ועכשיו ולא רק בחודש אלול, אלא כל השנה, כל יום. איך אני יודע? כי כמעט 900 מהם דיברו איתי באופן אישי וקיבלו זוג תפילין. יש המון סיפורים, הנה כמה שמלמדים על הכלל: יוני, שלהגדרתו ‘גדל בים’, הניח תפילין פעם אחת בחייו, בחגיגת בר המצווה. לאבא שלו, שהיה אלוף ישראל באחד המקצועות הימיים, זה נכראה לא היה הדבר הכי חשוב. לפני חודשים ספורים נסע יוני לגלוש על הגלים בחוף הים בסרי לנקה, ושם על החוף פגש בחור ישראלי שהניח תפילין. הבחור סיפר לו שהוא ניצל ממסיבת הנובה וכשהוא לא על נס הצלתו קיבל על עצמו להניח תפילין בכל יום, והוא הציע ליוני להניח גם. כנראה שיוני, שקיבל את ההצעה להניח תפילין על החוף בסרי לנקה, לא כיוון בכל הכוונות הראויות לכוון במצווה זו וגם לא חגר את עצמו בגרטל, אבל הוא תיאר בפניי שכשהוא הניח תפילין בגיל 35, בפעם השנייה בחייו, בבת אחת מילאה אותו תחושה נפלאה והיה ברור לו שהוא רוצה עוד. ומאז הוא חיפש תפילין, עד שנפגשנו.

“וגם שחר, עובד סוציאלי ממושב במרכז הארץ שלא ידע להסביר לי מאיפה בא הרצון הזה, שלא עוזב אותו כבר הרבה זמן, אבל הוא מאד רוצה להתחיל להניח תפילין. וגם אוהד, בן קיבוץ שגדל על ערכי התנועה הקיבוצית וחי בברלין כבר 15 שנה, ומאז שפרצה המלחמה הוא מלא געגועים לארץ אבל לא יכול לחזור כעת בגלל סיבות אישיות, והנחת תפילין הפכה אצלו לצורך קיומי ממש. אחרי שקיבל ממני תפילין הוא שלח לי תמונה כשהוא זורח מאושר ומעוטר בתפילין במשרד בברלין וכתב: “יותר טוב מאספרסו!””

5 ולפעמים המתקרבים ממש קרובים: “התקשר אליי חייל שרצה מאוד להתחיל להניח תפילין. תוך כדי שיחה שאלתי אותו איפה הוא משרת והוא ענה

1 “שלום ידידיה, נפגשנו לפני כמה שנים בתקופה הזאת של השנה באירוע ‘מתחברים באלול’ שהתקיים בתיאטרון היהלום ברמת גן. אחרי החוויה המרגשת חזרנו ביחד הביתה”. כבר מהשורה הראשונה של המייל הבנתי מיד מי הכותב ועל איזה אירוע מדובר. למרות שחלפו מאז שבע שנים בדיוק, אני עדיין זוכר את הערב של ארגון ‘נהורא’ ברמת גן, בח”י באלול תשע”ח. ולא בגלל הזיכרון המוצלח שלי, אלא בגלל שזה היה ערב מיוחד. נאמרו שם על הבמה דיבורים של אמת המשביעים את הלב. על חלק ממה שנאמר שם אני יכול לחזור עד היום.

ואני גם זוכר היטב את הנסיעה בחזרה הביתה, עם הרב עמיחי איל, המנכ”ל של הארגון. לא זוכר למה לא חזרתי ברכב שלי ונוזקתי לטרמפ, אבל איך אפשר לשכוח את השיחה המרתקת בשעת לילה מאוחרת, שבה הוא סיפר לי על ההתעוררות הרוחנית בגוש דן. הבנתי כמה הערב המרגש הזה, על כל הדברים המשמעותיים שנאמרו בו, לא היה אירוע חד־פעמי. אני זוכר גם את סיפורו האישי: אחרי עשר שנים כר”מ בשיבת בני צבי בבית אל,

הוא החליט להתמקד בתחום הזה של הפצת יהדות בגוש דן. כל יום הוא עושה את הדרך מהיישוב בית אל, שם גרה משפחתו, לרמת גן ובחזרה (פה מתבקש איזה משחק מילים עם “המסילה העולה בית אל”. סומך עליכם שתעשו אותו).

2 והנה עברו להן שבע שנים, עולם התשובה של גוש דן התפתח, בוודאי בשנתיים האחרונות, וגם הרב עמיחי איל התפתח. הוא הקים ארגון שנקרא ‘קשר של תפילין’, ודברים שנכתבו כאן לאחרונה בטור גרמו לו לשלוח לי תגובה: “קראתי את מה שכתבת על אלפי יהודים שנפגשו משתוקקת לבטא באופן מעשי, במצוות מעשיות, את ההתעוררות הרוחנית שהם חווים, ואני מבקש להמחיש את התיאור שלך בנתונים מהשטח. רבים מאותם יהודים מלאי השתוקקות עברו אצלי וסיפרו לי את הסיפור האישי שלהם. מאז 7 באוקטובר, החל מבול של בקשות, לכל הארגונים שעוסקים בתחום, לקבל תפילין. אלפי יהודים שאינם שומרים תורה ומצוות החליטו להתחבר יותר לזהות היהודית שלהם באמצעות הנחת תפילין בכל יום. אחוז גדול מהפונים הגיע גם לארגון שלי, ‘קשר של תפילין’. ממש לא מדובר רק בחיילים, אלא ביהודים מכל מקום בארץ, מקריית שמונה ועד אילת ואפילו מחו”ל”.

3 חיפשתי בגוגל “קשר של תפילין” והגעתי לאתר מושקע. בראש הדף כתוב בגדול: “מטרתנו לחבר בין יהודי שרוצה להתחיל להניח תפילין ולהיות יותר מחובר לה’ יתברך, לבין יהודי שיש ברשותו תפילין שאינם בשימוש”. יפה. אהבתי את השפה. הם לא כותבים שמטרתם “להעשיר את הזהות היהודית” או “לחבר למסורת”. הם מכירים את הסנטימנט המדויק בשטח, ולא מתביישים לתת בראש. או כנגד הראש. למה להניח תפילין? פשוט מאוד: כדי “להיות יותר מחובר לה’ יתברך”.

באתר יש שתי לשוניות: “מתעניין בתפילין” ו“לתרומת תפילין”. לחצתי על הראשונה ונפתח לפניי חלון: “רוצה להניח תפילין משלך? אנא מלא את הטופס המצורף כדי שנוכל לעזור לך לקבל תפילין משלך”. בטופס יש שלוש שאלות: באיזה יד המבקש כותב? איך הוא רוצה לקבל את התפילין, באיסוף עצמי או במשלוח? וגם למי מיועדות התפילין? האופציות הן: חייל, בר מצווה, מתחזק, אחר. אתם יודעים, כל כך הרבה יהודים רוצים “להתחבר יותר אל ה’ יתברך”, אז כדאי למיין את הפניות. סדר צריך שיהיה.